

Úvodní stránka>Vaše práva>Oběti trestných činů>Odškodnění>Uplatnění nároku na náhradu škody od pachatele
Uplatnění nároku na náhradu škody od pachatele

Švédsko

Jak mohu uplatnit nárok na náhradu škody nebo jiné opravné prostředky / prostředky nápravy vůči pachateli v trestním řízení a komu bych měl příslušnou žádost adresovat?

Nejprve se obraťte na policii nebo na státní zastupitelství. Mají rovněž povinnost prošetřovat nároky na náhradu škody (žádosti o odškodnění) poškozených. Pokud nemáte během řízení k dispozici pomoc od vlastního právního zástupce, státní zástupce je obecně povinen pomoci prosazovat rovněž nároky poškozeného vůči pachateli, je-li tento nárok uplatněn v rámci trestního řízení.

V jaké fázi trestního řízení bych měl žádost předložit?

Žádost by měla být předložena co nejdříve během policejního vyšetřování, aby bylo možné ji prošetřit a shromáždit důkazy. Žádost je nicméně možné předložit až do začátku hlavního líčení ve věci.

Co mohu v žádosti požadovat a jakým způsobem ji mám předložit (uvést celkovou částku a/nebo specifikovat jednotlivé ztráty, ušlý zisk a úroky)?

Švédské právo občanskoprávní odpovědnosti za škodu je založeno na kompenzaci – poškozený se musí pokud možno ocitnout ve stejné finanční situaci, jako kdyby k žádné škodě nebo újmě nedošlo. To znamená, že nárok na náhradu škody může být uplatněn za veškeré finanční ztráty způsobené danou újmou nebo škodou. Poškozený má však povinnost škody omezit, je-li to možné.

Odškodnění může být příznáno za:

úraz, který zahrnuje náklady (na zdravotní péči atd.), za ušlý zisk, fyzické nebo duševní utrpení dočasné povahy (bolest a utrpení), trvalé fyzické poškození (zmrzačení) a trvalé postižení (neschopnost);

za porušení osobní nedotknutelnosti, v situacích, kdy se trestný čin dotkl osoby oběti, její svobody, míru nebo cti a za předpokladu, že je toto narušení závažné;

za majetkovou újmu, např. za ukradený či poškozený majetek;

za čistě finanční újmu, tj. čistě finanční újmu vyplývající například z podvodu nebo zpronevěry.

Žádost by měla být specifikována v rámci příslušných okruhů a současně by mělo být poskytnuto také shrnutí celé žádosti. Žadatel má nárok na úroky ode dne spáchání trestného činu nebo od jiného, pozdějšího data, kdy došlo ke škodě. Žádost o úroky je rovněž třeba předložit, aby o ní mohl soud rozhodnout.

Existuje pro takové žádosti zvláštní formulář?

Policie a státní zastupitelství mají zvláštní formuláře pro žádosti v rámci práva občanskoprávní odpovědnosti, které můžete použít.

Jaké důkazy musím na podporu své žádosti předložit?

Některé z důkazů, které jsou nezbytné pro obdržení odškodnění, obvykle tvoří součást policejního vyšetřování a státní zástupce je může využít na podporu svých tvrzení. Týká se to například okolností vztahujících se k trestnému činu a škody způsobené trestným činem.

Poškozený musí být schopen předložit důkazy vztahující se k její žádosti, například důkazy o nákladech (účtenky), ušlém zisku (důkazy o zranění / pracovní neschopnosti a příjmu, o který tak daná osoba přišla), majetkové újmě (dokumenty prokazující hodnotu zničeného majetku nebo náklady na opravu poškozeného majetku nebo o poklesu hodnoty poškozeného majetku).

V případě odškodnění za porušení práva nemusí poškozený předkládat žádné speciální důkazy. Odškodnění bude vycházet z posouzení trestného činu.

Je třeba zaplatit v souvislosti s mojí žádostí nějaké soudní výlohy či jiné poplatky?

Ne, je-li žádost o odškodnění vznesena v rámci trestního řízení, nepojí se s ní žádné poplatky.

Mohu si před řízením a/nebo v jeho průběhu vyžádat právní pomoc? Mohu si ji vyžádat, pokud nežiji v zemi, kde řízení probíhá?

Jakožtopoškozený máte nárok na svou vlastní právní pomoc během trestního řízení. Toto platí například v případě závažného násilného trestného činu, sexuálního trestného činu, domácího násilí, jakož i v případech, kde je jasná potřeba právní pomoci. Pokud si přejete tuto právní pomoc obdržet, můžete informovat policii nebo státní zastupitelství, které vaši žádost postoupí soudu, jenž následně rozhodne, zda vám bude právní zástupce žalující strany přidělen, či nikoli. Právní zástupce poškozeného strany může poskytnout pomoc a podporu během procesu a rovněž připraví a bude vymáhat žalobu na náhradu škody. Je-li vám zástupce poškozeného přidělen, náklady na jeho služby uhradí stát.

V jakém případě trestní soud zamítne můj nárok vůči pachateli nebo o něm odmítne rozhodnout?

Je velmi neobvyklé, aby soud zamítl občanskoprávní nárok uplatněný v rámci trestního řízení, avšak formálně to lze.

Občas může dojít k tomu, že soud projednání trestní věci a občanskoprávního nároku od sebe oddělí. K této situaci může dojít, je-li žádost o odškodnění komplikovaná, nebo nebyla-li řádně připravena a projednání trestní věci by se tak v důsledku toho mohlo opozdit. Skutečnost, že jsou tyto záležitosti od sebe odděleny, znamená, že je nejprve rozhodnuto v trestní věci a soudní projednání občanskoprávního nároku proběhne později. Důsledkem je skutečnost, že státní zástupce vám již nemůže pomoci při uplatňování nároku podle občanskoprávních předpisů. Obecně je pro poškozeného lepší, je-li záležitost občanskoprávního nároku náležitě připravena, aby o něm mohlo být rozhodnuto v rámci trestní věci.

Mohu se proti takovému rozhodnutí odvolat nebo využít jiných opravných prostředků / prostředků nápravy?

Soud je vždy povinen poskytnout poučení o možnostech odvolání. Tato poučení stanoví podmínky, za jakých je možné se v příslušné situaci odvolat.

Odškodnění hrazené z pojistného obvykle není předmětem soudního jednání ve věci občanskoprávní odpovědnosti, což znamená, že škoda nebo újma může být oznámena pojistovně.

V souvislosti s odškodněním za škodu způsobenou trestným činem platí následující. Je-li pachatel schopen odškodnění zaplatit, musí být nárok vždy nejprve vznesen vůči pachateli. Není-li pachatel schopen zaplatit a poškozeného nelze za škodu nebo újmu, kterou utrpěl, odškodnit jinak, pak může být odškodnění za škodu způsobenou trestným činem vyplaceno dokonce i tehdy, když poškozený vůči pachateli neuplatnil nárok v občanskoprávním řízení.

Jestliže mi soud přízná náhradu škody, jak mohu zajistit, aby bylo rozhodnutí vůči pachateli vykonáno, a jakou pomoc mohu za tímto účelem získat?

Jakmile rozsudek nabude právního účinku, soud ho zašle švédskému donucovacímu orgánu (*Kronofogden*). Švédský donucovací orgán se poté zeptá, zda chcete s vymáháním svého nároku pomoci. Pokud řeknete ano, švédský donucovací orgán prošetří aktiva pachatele. Pokud je pachatel schopen zaplatit, váš nárok bude uhrazen. Pokud však pachatel není schopen zaplatit, úředník donucovacího orgánu vás o této skutečnosti informuje. Pokud vám odškodnění za újmu nebo škodu nebylo vyplaceno z vaší pojistky, máte nárok na to, aby vám odškodnění za škodu způsobenou trestným činem vyplatil stát.

Poslední aktualizace: 17/01/2019

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.